

Broedvogelinventarisatie en nest- bescherming in de Inlaagpolder 1991

Coen Looij

Inleiding

Ieder broedseizoen is het de bedoeling van de weidevogelgroep om een tweede weidevogelgebied te inventariseren naast de elk jaar getelde Hekslootpolder. Voor 1991 viel de keuze op de grote Inlaagpolder met 202 ha. grasland.

De Inlaagpolder is een veenweidegebied ten oosten van de snelweg A9 ter hoogte van Spaarndam. De polder is voor driekwart omgeven door het akkerbouwgebied van de Houtrakpolder, die vroeger deel uitmaakte van "Het IJ". De grond bestaat dus uit zeeklei. De contouren van de Inlaagpolder worden gevormd door de oude zeedijk, toenmaals "Inlaagschen Dijk" geheten.

De waterstand in de polder is lager dan in de Heksloot. De veehouderij is er intensief te noemen. De polder bestaat geheel uit weidegrond en er bevinden zich geen kleinschalige ruigtes van bijv. riet. Naar verluid is de gemeente Amsterdam eigenaar van de grond.

Tellingen en het weer

De Inlaagpolder is het afgelopen decennium 3x eerder geteld op broedvogels: door de Provinciale Waterstaat in 1982 en 1989 en door de VWG in 1987. Deze tellingen vonden plaats volgens de methode van Provinciale Waterstaat. In 1991 is geteld volgens de BMP-methode van SOVON.

In koud, nat en guur weer is geteld door Frank Alink, Marianne Nederstigt, Dorien de Jong, Henk Krikke, Dick van Galen en ondergetekende. Er is 5 keer geteld. er vonden geen avondtellingen plaats.

Resultaten

In vergelijking met de Hekslootpolder zijn de aantallen typische weidevogels in de Inlaagpolder beduidend lager. Daarbij dient ook nog in ogenschouw genomen te worden dat de Hekslootpolder 25% kleiner is. Gunstige uitzondering hierop vormen de Grutto en de Slobeend. Deze soorten komen in hoog aantal in de Inlaagpolder voor. De Grutto wedijvert hier zelfs met de Kievit om het grootste aantal broedparen in het gebied. Dit verschijnsel komt in geen

enkel ander weidegebied in Zuid-Kennemerland voor. Opvallend aan de territoria van de Grutto's en Kieviten is de sterke spreiding over de gehele polder met uitzondering van een strook van 300-500 meter lans de A9. In de Hekslootpolder daarentegen zijn beide soorten duidelijk geconcentreerd op een aantal aanwijsbare percelen aanwezig.

De Inlaagpolder valt verder vooral op door de aantallen Veldleeuweriken, Graspiepers en Gele Kwikstaarten. In de Hekslootpolder zijn de aantallen van deze soorten tot een absoluut minimum gedaald (zie het artikel van Tom van de Boomen in deze Fitis).

De Veldleeuwerik wordt vooral aangetroffen langs de Inlaagse Dijk, waarbij een keurige onderlinge afstand van \pm 100-150 meter tussen de territoria wordt aangehouden. Langs deze dijk vindt een constante uitwisseling plaats met het aangrenzende akkerbouwgebied. Landelijk gezien gaat de Veldleeuwerik snel in aantal achteruit (zie Vogels nr. 67 (1992)). Ook in de Inlaagpolder is een teruggang zichtbaar: meer dan 20% in de laatste vier jaar zie tabel 1). Samen met de Vereenigde Binnenpolder is de Inlaagpolder het veenweidegebied in de regio waar de hoogste aantallen broedparen van de Veldleeuwerik voorkomen.

De Graspieper en de Gele Kwikstaart variëren sterk in aantal gedurende het broedseizoen. In april blijken 5 territoria van de Graspieper aanwezig. In mei is dit tot 2 territoria teruggelopen. De Gele Kwikstaart heeft haar territoria evenals de Veldleeuwerik vooral langs de Inlaagse Dijk.

Nestbescherming

In 1991 is Dick van Galen gestart met nestbescherming op enkele percelen. In de Inlaagpolder bleek dat nestbescherming weleens anders kan uitpakken dan verwacht. Na 2 inventarisaties zijn 9 Kievit- en Tureluurnesten gevonden en gemarkeerd. Bij de derde inventarisatie bleken alle nesten verstoord te zijn. In enkele nesten lagen eischilfers, hetgeen op predatie wijst. De overige nesten bleken leeg te zijn (zonder verder sporen). Het vermoeden bestaat dat deze nesten zijn "geraapt". Er is toen direct gestopt met verdere nestbescherming in de Inlaagpolder. het rapen van eieren is in deze polder vrij gemakkelijk, omdat de percelen vanaf de weg gemakkelijk te bereiken zijn.

Tabel 1. Aantallen broedparen in de Inlaagpolder in 1987, 1989 en 1991. + = aanwezig als broedvogel, maar aantal onbekend; ? = onbekend of de soort als broedvogel aanwezig was.

Soort	1987	1989	1991
Waterhoen	+	0	1
Meerkoet	+	6	5
Knobbelzwaan	0	0	3
Bergeend	0	0	1
Krakeend	1-2	1	0
Wintertaling	?	0	0
Zomertaling	1-3	0	0
Wilde Eend	+	+	34
Slobeend	14-20	6	11
Kuifeend	4	5	2
Kievit	90-110	42	42
Scholekster	27-35	22	19
Grutto	43-54	53	38
Tureluur	20-28	15	8
Veldleeuwerik	18	16	14
Graspieper	1-5	9	3
Witte Kwikstaart	3	+	0
Gele Kwikstaart	11-14	2	5
Boerenzwaluw	?	+	4
Huiszwaluw	?	0	+
Gierzwaluw	?	0	+
Huismus	?	+	+
Ringmus	?	+	2
Spreeuw	?	+	+
Houtduif	?	0	1
Holenduif	?	1	0
Patrijs	4	0	0

Conclusie

Het jaarlijks tellen van een wisselend gebied naast de Hekslootpolder geeft meer inzicht in de verspreiding van de weidevogels in de regio en laat natuurlijk vooral ook het belang zien van de Hekslootpolder. De Inlaagpolder mag echter voor de regio Zuid-Kennemerland zonder meer van belang worden genoemd voor Grutto, Slobeend, Veldleeuwerik, Graspieper en Gele Kwikstaart, soorten die elders veelal onder zware druk staan.

Bij voldoende tellers in de weidevogelgroep kan dit voorjaar naast de Hekslootpolder ook weer een ander gebied worden geteld. Meldt u daarom aan! Soms is het koud, soms nat, maar steeds weer de moeite waard!